

Ontdekkingsreis naar je ware ik

Een zoektocht naar je unieke religie en identiteit

**Voor mijn eeuwige liefde en trots, mijn dochter, Sibel
Bedankt dat je in mijn leven bent gekomen**

**En voor mijn mama en wijlen papa, zonder jullie was ik er
letterlijk en figuurlijk niet. Mijn rotsen in de branding. Bedankt
voor alles**

Ontdekkingsreis naar je ware ik

**Een zoektocht naar je unieke
religie en identiteit**

CAN KUMRU

INLEIDING	7
HOOFDSTUK 1	14
1.1 De kennismaking	14
1.2 De bodem in zicht	29
1.3 De eerste stappen van mijn zoektocht	33
HOOFDSTUK 2	36
2.1 Het Verleden	36
HOOFDSTUK 3	42
3.1 Het Heden	42
3.2 Je religie in de praktijk	53
3.3 Verbondenheid op religieuze niveaus	62
3.3.1 Fundamenteel niveau	62
3.3.2 Actualiteit	63
3.3.3 (Mono, Poly, Non) Theïstisch niveau	65
3.3.4 Overige niveaus	67
HOOFDSTUK 4	73
4.1 De Toekomst	73
4.2 Het vervolg	82
HOOFDSTUK 5	84
5.1 Voorbeelden van nieuwe religies	84
5.2 Het verhaal van de auteur	96

BIJLAGEN	119
1. Vragen en opmerkingen inzake religie	119
2. Het lot	128
3. Kuddedieren	132
4. Kracht van je geest en ziel	141
5. Religie en respect	151
6. Thirdlove or more?	157

Inleiding

Voor je ligt een boek wat uit mijn hart geschreven is. Het is een ode aan de unieke identiteit van elk afzonderlijk individu. De meeste mensen hebben behoefte aan orde en regelmaat. Hierbij speelt mijn inziens het hebben van een religie een belangrijke rol. De definitie van religie heb ik dusdanig geïnterpreteerd dat het niet zozeer gerelateerd is aan geloof in een hogere entiteit of entiteiten, maar meer betrekking heeft op de wijze waarop je in het leven staat en hoe je invulling geeft aan de zingeving van het leven. Kortom religie als een kompas en stabilisator, waar je op kan terugvallen in de hectiek van de dag. Het doel heiligt in dit geval de middelen echter met inachtneming van een ethisch en wettelijke kader op basis van de universele rechten van mens en dier en of alles wat leeft.

Dit boek poogt op basis van een stappenplan in de vorm van een bijzonder soort novelle, waarbij ik veel gebruik maak van metaforen en een combinatie is van fictie en feiten, de lezer te prikkelen om een unieke zoektocht tot stand te brengen, welke je in staat zou moeten stellen je bloot te stellen aan een ongekende zelfreflectie in relatie tot je religie en je eigen ware identiteit. Het resultaat zou moeten leiden tot een her- en verrijking van je zelf. Het zou een hechte koppeling tot stand moeten brengen met een unieke zelfontwikkelde religie die volledig in lijn is met wie je ware identiteit. Natuurlijk kan de zoektocht ook leiden naar de plek waar je nu staat in relatie tot je religie. Je bent dan in ieder geval zeker dat je tot nu toe de juiste keuze hebt gemaakt.

We leven in een wereld waar veel van ons verwacht wordt. Deze druk kan op verschillende manieren een blijvende impact achterlaten op veelal de mentale maar ook fysieke vlak. Van jongs af aan krijg je al te horen dat je goede cijfers moet halen om door te kunnen stromen naar hoogwaardige vervolgopleidingen. Kinderen worden

door hun ouders op allerlei sporten en cursussen gezet zodat ze kunnen excelleren om aan de verwachting te kunnen voldoen van de maatschappij. Vaak raken kinderen ondergesneeuwd en weten op enig moment niet meer wat het is om nee te zeggen tegen hun ouders of omgeving. Ze worden als het ware geleefd en weten op enig moment niet beter. Natuurlijk is het van belang dat elk kind een goede basisniveau moet hebben en dat huidige investeringen zich kunnen uitbetalen in de toekomst, maar het leven heeft ook een spirituele kant, waar af en toe makkelijk over heen wordt gestapt. Wij zijn uiteraard allemaal kinderen geweest, met onze eigen manieren en visies. Ik was bijvoorbeeld een sportieve jongen die het leuk vond om te leren en erg nieuwsgierig was. Helaas hadden we het toentertijd niet zo breed, waardoor ik niet op mijn lievelingssport tennis mocht. Direct van school speelde ik, na een snelle hap, tegen een muurtje enkele straten verderop. Mijn ouders vroegen op enig moment niet meer waar ik naar toe ging. Ze wisten het immers al. Tot in de namiddag oefende ik mijn slagen zonder iemand om me heen. Het gevoel van waar een wil is, is een weg, en de roep naar persoonlijke vrijheid in keuze en handelen was bij mij vroeg ontwikkeld.

De tennisspullen had ik met diverse krantenwijkjes bij elkaar gespaard. Mijn bedoeling was op enig moment verder te gaan in het tennis. Helaas bleek de realiteit dusdanig dat mijn krantenwijkjes onvoldoende opleverden waardoor ik een illusie armer was. Ik ging nog wel door met tennissen, maar dat was meer recreatief dan inspannend. Door het ontbreken van de middelen om te kunnen sporten, ging ik me volledig focussen op het studeren. Mijn ouders vonden daarnaast het ook van belang dat ik me verder zou verdiepen in hun religieuze leer en dat ik veelvuldig, maar in ieder geval een keer per week mee naar het gebedshuis moest. Op enig moment wist ik niet beter dan dat ik religieuze teksten leerde, naar het gebedshuis ging en met de paplepel ingegoten kreeg dat de enige echte ware religie de onze

was. Ik stelde als kind en jonge tiener nooit vragen over waarom we eigenlijk religieus waren en hoe mijn ouders en familie ervan overtuigd waren dat onze religie boven alle overige religies verheven was. Ik weet uit ervaring dat dit toentertijd maar zeker ook nu een prominente rol blijft spelen in religieuze gezinnen. In mijn geval begon ik meer rebels te worden zodra ik te horen kreeg dat ik geen goede religieus persoon was. Tijdens mijn tienerjaren, begon ik langzamerhand meer en meer een eigen identiteit te creëren. Ik begon mondiger te worden en vroeg me daadwerkelijk af of de religie welke ik van mijn geboorte automatisch had meegekregen wel bij mij paste.

De late tienerjaren nam mijn religie niet meer zo een prominente rol in door mijn kritische blik op mijn religie en het uitblijven van concrete antwoorden op diverse levensvragen. Door de sociale druk, bleef ik me echter voorstellen als een waardige moslim, die trots was op zijn religie. Mijn ouders en familie zouden onoverkomelijke imago schade oplopen als ik eerlijk zou bekennen dat ik me minder aangetrokken voelde tot mijn oorspronkelijke religie.

Mijn ouders wisten het echter al, maar lieten dit angstvallig achterwege zodra we op bezoek gingen bij religieuze kennissen en vrienden in Nederland en helemaal als we op vakantie waren in onze moederland en aldaar op familiebezoek waren. Het heilige vuur in mijn ziel wilde maar niet wijken. Waarom ben ik de enige van mijn gehele familie die me zo voelde?, dacht ik zo. Stel ik mijn ouders niet teveel teleur, heb ik hun zegen nog? en waarom moet ik zo een lastige pad bewandelen, terwijl de andere optie veel logischer en veiliger is. Ik zat in een achtbaan vol emoties, terwijl mijn puberale hormonen en rebelsheid door mijn lichaam gierden. Als je eenmaal aan vrijheid geproefd heb, wil je alsmaar meer. Het vuurtje werd door de jaren heen alsmaar groter. Op enig moment nam het me over en moest ik hieraan toegeven. Door mijn sterke drang naar vrijheid begon ik me al vroeg af te vragen

waarom mij nooit werd gevraagd of ik de religie wilde belijden die mijn ouders, familie en generaties voor hen hadden, wilde zijn. Eenmaal geboren zal je dat ook altijd zijn!, kreeg ik meermalen te horen.

Tot op de dag van vandaag blijven enkele familieleden proberen me terug in het gelid te krijgen. Aan de ene kant begrijp ik het wel maar aan de andere kant ook niet. Door het ontbreken van een persoonlijke zoektocht naar je ware identiteit, welke leidt tot het ontwikkelen van je eigen unieke religie, ontberen ze de kennis om aan religieuze zelfreflectie te doen. Ze opereren nog altijd vanuit hun leer, waarbij elke religieuze persoon wordt geacht zijn of haar best te doen om alle religieuzen in hun eigen religie te houden en daar waar men daarvoor open staat, vrijwillig iemand te bekeren tot hun eigen religie. Aan de andere kant begrijp ik het niet omdat mijn transformatie niet van de een op de andere dag plaatsvond. Ik heb keer op keer gevraagd om mijn keuzes te respecteren. Hierbij heb ik aangegeven dat mijn nieuwe keuze in principe onomkeerbaar is, tenzij er zeer zwaarwegende persoonlijke redenen zijn die mij dwingen om mijn huidige religie te herzien. Dit kan zijn door bedreigingen aan mijn adres of van mijn naaste familie. Door deze situatie kan ik tot op de dag van vandaag niet iedereen (met name de streng religieuzen in mijn familie of kennissenkring) verblijden met de openbaring van mijn nieuwe religie. Ik kan namelijk lastig peilen wat voor effect het geeft op mijn familie en ikzelf in het bijzonder. Helaas maar waar.

Vrijheid kent diverse verschijningsvormen. Van heel extreem tot liberaal. Ik heb altijd geleerd dat met het maken van keuzes, waarbij vrijheid centraal staat, je altijd tot op zeker hoogte rekening dient te houden met je (directe) omgeving. Betrek je belangrijkste personen in je leven bij je identiteit bepalende keuzes en leg uit waarom jouw ontdekkingstocht, zo belangrijk voor je is. Het is niet altijd een garantie dat men begrip heeft voor je keuze.

Maar je hebt ze in ieder geval geïnformeerd, zodat ze niet voor verassingen komen te staan, waarvan je niet weet wat het resultaat zal zijn bij die bewuste mededeling. Maar onthoud dat persoonlijke veiligheid centraal staat. Als je het vermoeden hebt dat je directe omgeving daar nog niet klaar voor is, moet je serieus overwegen of het wel de moeite waard is. Tast hen af en probeer vast te stellen of je jezelf of je dierbaren die je steunen in gevaar kan brengen. Hierbij doel ik met name op families waar religiebehoud een prominente rol speelt bij de introductie van een vrije keuze.

Er zijn natuurlijk ook non religieuze manieren om je leven zinvol in te vullen. Zo kan je van mening zijn dat je gewoon wil leven en standaard goede dingen wil doen en respect hebt voor anderen en overige kernwaarden wil uitdragen, zonder een expliciete spirituele kader. Je bedenkt dat je nu eenmaal ongevraagd op deze wereld bent gezet en dat je gewoon er het beste van wil maken. Anderen geven weer aan dat ze zingeving halen uit hun kinderen ondanks dat ze misschien wel religieus zijn opgevoed. Religie is langzamerhand naar de achtergrond verdwenen voor de meest uiteenlopende redenen.

Iedereen trekt aan je en je bent op enig moment alleen bezig om het anderen naar de zin te maken en te overleven. Je wordt als het ware geleefd, waar bij je agenda altijd vol lijkt. Op de momenten dat je tijd voor jezelf hebt besef je alweer dat je naar bed moet. Een volgende drukke belangrijke (werk)dag staat je weer ongeduldig op te wachten. De tijd tikt maar door en is onverbiddelijk. Als alles even allemaal te veel wordt, proberen velen zich te ontspannen door bijvoorbeeld korte vakanties in te lassen, zich te laten entertainen of te gaan sporten. Voornamelijk in moeilijke tijden als alles tegenzit, proberen ze veelal zingeving te vinden in hun kinderen of voor diegenen die (nog) geen kinderen hebben of willen in de personen die ze lief hebben en niet kunnen missen.

Velen stellen blijven zelfs in een dovende relatie vol onbegrip en kilte bij elkaar voor bijvoorbeeld de kinderen en proberen misschien elders aandacht en/of liefde te krijgen. Het besef dringt pas later door als ze zien dat de kinderen en hun directe omgeving er ook onder lijden dat het een doodlopende weg is en niet de realiteit onder ogen durven te zien. Alle positieve energie raakt langzaam op. Wat op enig moment over blijft is spirituele leegte bij de ouders, direct betrokkenen en de kinderen. Er zijn dan geen winnaars, alleen verliezers. Dit soort methoden zijn mijn inziens slechts korte termijn oplossingen. Om bijvoorbeeld de hierboven geschetste situatie rondom kinderen toe te lichten. Natuurlijk doen we het voor de kinderen. Ze verdienen een goed en ontspannen leven vol warmte en liefde van hun familie en omgeving, maar jij bent ook belangrijk! In dit soort situaties is er een natuurlijk onbalans in de verhouding tussen positieve en negatieve energie. Misschien helpt de (her)ontdekking van je spirituele kant welke zou kunnen leiden tot je eigen unieke religie, je wel door de periode heen dat je niet meer precies weet hoe je leven ingedeeld moet worden en voor wie of wat je het eigenlijk allemaal doet?

Als je bijvoorbeeld nooit religieus bent geweest, maar daar wel in geïnteresseerd bent geeft dit boek je de mogelijkheid om je daar meer voor open te stellen. Misschien was je huiverig voor alle verplichtingen die gepaard gaan met het belijden van een specifiek religie en keek je op naar alle verwachtingen van de grote groep religieuzen die het volgens jou allemaal beter weten. Dat behoort allemaal tot het verleden als je je maar openstelt voor een (nieuwe) spirituele ontdekkingstocht. Ontspan en ga met me mee op die tocht. Dit boek is op een toegankelijke en op bepaalde momenten metaforische wijze geschreven en heeft af en toe trekjes van een novelle. Het probeert ondermeer je (spirituele) identiteitscrisis voor te zijn of je er stapsgewijs doorheen te helpen. In mijn geval heeft het me geholpen om te zijn

wie ik nu ben. Met beide benen op de grond, borst vooruit en een duidelijke visie over wie ik wil zijn en hoe ik dat in ieder geval vanuit mijn religie wil uitdragen aan iedereen die er om vraagt en/of me wil aanhoren zonder enige dwang of druk. Het boek is zo ingedeeld dat elk hoofdstuk afzonderlijk en willekeurig van elkaar gelezen kan worden. Vanuit continuïteit en opbouw raad ik je echter aan het boek te lezen in de volgorde zoals ik het geschreven heb.

Veel (lees)plezier!

Den Haag, Mei 2015

Hoofdstuk 1

1.1 De kennismaking

Op een regenachtige en druilerige dag maakte ik me weer op om naar mijn werk te gaan. Ik voelde me niet zo goed, maar moest als zoveel andere lotgenoten gewoon op tijd op mijn werk verschijnen. Tijdens het douchen, filosofeerde ik over van alles en nog wat, maar de laatste tijd viel mij op dat ik boven proportioneel aandacht schonk aan het waarom van de dingen die wij mensen trachten te doen.

Terwijl het warme water langs mijn lichaam stroomde besepte ik dat het wel erg zware kost was om zo vroeg me daarover druk te maken. Mijn focus verlegde zich weer naar het hier en nu. Langzaam kwam de stress weer bovendrijven van de dag die voor me stond. Vergaderingen, notities maken, presentatie in de middag, alles schoot door mijn hoofd, ik stond weer met beide benen op de grond. Na enige tijd had ik alle ochtendrituelen weer achter de rug, dronk nog snel een koffie extra forte, en nam mijn dochter mee om op school af te zetten.

Een kwartier later kwam de basisschool van mijn dochter langzaam in zicht. Het was een drukte zoals elk ander ochtend. Allemaal licht gehaaste en op het oog gestreste ouders passeerden me met waarschijnlijk een dag vol bezigheden waar ze wel of misschien wel helemaal geen zin in hebben. Eenmaal geparkeerd stapten we beiden uit en liepen we met haar volle rugzak en haar viool naar school. Zoals elke maandag heeft groep 6, vanaf kwart over vier muziek les, waarbij ze individueel leren om op een door hun zelf uitgekozen instrument te spelen. “Het wordt een lange dag”, zei ik tegen mijn dochter, waarop ze knikte en met vol frisse moed haar klasgenootjes tegemoet liep.

Na een kus op haar wang en een innige omhelzing neem ik afscheid. “Heeft de bel al geklonken?”, zie ik haar verschrikt zeggen. “Je hebt nog e e n minuut” roep ik haar toe. Voordat ik mijn laatste woord heb uitgesproken, zie ik haar in galop het schoolgebouw instuiven om maar niet de ‘gele kaart’ te krijgen! Geen enkele leerling wil een vermaning krijgen, “stel je eens voor!”, zei ze me laatst. Het klonk alsof een volwassene mij te woord stond. Mijn dochter is met haar 9 jaar erg bezig met het vormen van haar eigen identiteit en houdt van punctualiteit en rechtvaardigheid. We hebben al vaak lange gesprekken gehad over de meest uiteenlopende onderwerpen. Langzamerhand zie ik mijn kleine meid transformeren in een dame vol ideeën over het leven en haar toekomst.

Sinds enige tijd ben ik weer vrijgezel. Na een lange relatie met pieken en dalen, waren we op enig moment teveel uitelkaar gegroeid. De laatste paar jaren staken kleine ruzies over nietszeggende onderwerpen uit het niets de kop op en onze dochter was daar te vaak lijdend voorwerp van. We hebben onze dochter heel veel uitgelegd, met als kern dat we voor altijd van haar zullen blijven houden en voor haar klaar staan, maar dat papa en mama niet willen dat ze verdrietig wordt als er weer eens thuis gediscussieerd wordt.

Enkele weken geleden vroeg ik haar hoe ze het vond om de helft van de tijd bij haar mama te zijn en de overige tijd bij mij. Ik schrok van haar antwoord, doch had ik eigenlijk aan moeten zien komen, gezien haar volwassen kijk op veel onderwerpen. “Het is lekker rustig”, schamperde ze en keek me aan alsof ze dacht dat ze iets verkeerd zei. |”Dank je wel voor je oprechtheid”, antwoordde ik en omhelsde haar zoals altijd. Samen met mijn ex-partner proberen we zo goed mogelijk onze dochter op te voeden, waarbij recentelijk geloof als onderwerp werd geïntroduceerd. Als buitenstaander zou je kunnen zeggen, dat het misschien iets te vroeg is om het over dit soort onderwerpen te hebben.

Natuurlijk hebben we er over nagedacht om dat pas vanaf haar middelbare schooltijd bespreekbaar te maken, maar ze is er al toe. Haar nieuwsgierigheid en algemene interesse gaven de doorslag. Bovendien is er een andere belangrijke existentiële reden, dat we dit bespreekbaar wilden maken. Hoe eerder hoe beter, vonden we. En zo geschiedde. Dit is het verhaal van mijn zoektocht naar de ultieme geloofsgevoel die je energie, passie en hoop geeft in deze wereld vol uitdagingen en mensen die je niet altijd alles gunnen. Deze zoektocht zou niet compleet zijn als ik een medereiziger zou meenemen, die me compleet maakt en hopelijk in haar ontwikkeling naar een volwassen vrouw mijn conclusies durft te delen. Nadat in mijn achteruitkijkspiegel, de school van mijn dochter alsmaar kleiner werd, fantaseerde ik over een leven vol vrijheid, waarbij ik zelf de meester mocht zijn over mijn eigen agenda. Al jaren bekruipt mij het gevoel dat ik niet tevreden ben met de leven welke ik leid. Het is alsof je geleefd wordt en aan allerlei verwachtingen moet voldoen. De spaarzame momenten die je met je geliefden kan delen werden alsmaar sporadischer in mijn beleving.

“Is dit nu echt waar ik voor leef?”, vroeg ik me af? “Hoe is het allemaal zo gekomen?” En waarom denk ik nu meer dan ooit over het bestaan wat wij als mensen leven? Plotseling hoorde ik luid getoeter waar ik van schrok. Het bleek dat ik stond te wachten voor groen licht. Ik verstijfde en besepte me dat ik tussen het ochtendverkeer bevond en dat mijn gedachten voor de zoveelste keer afdwaalden naar mijn fantasiewereld.

Nadat ik mijn weg vervolgde, zag ik in mijn ooghoek automobilisten die mij passeerden en allerlei vingergebaren maakten. Ze lieten hun ongenoegen blijken voor het feit dat ik ze net onnodig ophield. Ik stak mijn hand omhoog als teken dat ik het begrepen had en dat ik voortaan alerter zou zijn. Ondertussen was ik bijna op de plek van mijn bestemming. In de verte zag ik de kolossale

gebouw opdoemen die me weer voor een volle dag zou opslokken. Het gebouw deed me denken aan een monster die iedereen eenmaal in zich had liet veranderen in een persoon die maar al te vaak zichzelf niet kon herkennen. Het werk binnen de financiële wereld was er een van eten of opgegeten worden. In al die jaren dat ik voor verschillende financiële dienstverleners heb gewerkt, viel me op dat er een soort berusting was dat het recht van de sterkste en slimste leidend was in het al dan niet carrière kunnen maken.

Voordat ik ongeveer twee decennia geleden mijn studie economie had afgerond, was ik er op gebrand me niet te laten verleiden door het grote geld en stond ethiek en integriteit hoog op mijn karakteristieke prioriteiten bij het kiezen van de juiste werkomgeving. Al snel kwam ik erachter dat ik ethische waarden en integriteit iets lossier moest toepassen, omdat ik merkte dat ik altijd achteraan de groep aansloot bij de verdeling van promoties. Gaandeweg mijn carrière vond ik het heel normaal dat we deden wat we deden. Ik was niet anders dan de rest en als ik niet uitvoerde wat er van me gevraagd werd, deed iemand anders het wel. Achteraf gezien had je altijd een keuze, maar je wordt al gauw verblindt door het grote geld, macht en status wat op je te wachten staat. De jaren vlogen voorbij en ik zag hoe collega's andere naïevere collega's als opstapje gebruikten en ongeneerd hierover pochten naar anderen. Alhoewel ik me daar ook schuldig aan maakte, wilde ik daar niet over opscheppen. Ik voelde me eerder slecht.

Langzamerhand bleef ik tijdens mijn ochtendrituelen bij de koffie corner langer stilstaan bij mijn gedragingen en vroeg me af of mijn ouders trots zouden zijn op waar ik voor stond en hoe ik vroeger andere idealen had. Had ik mijn normen en waarden zo makkelijk kunnen opgeven voor materialistische zaken? Ik hield vol dat ik werd gedwongen om mee te doen in vaart der volkeren en dat ik, zodra ik weer mijn werk verliet, me echte ik kon zijn.